

Plan mot kränkande behandling

S:t Olofsskolan

Verksamheter som ingår i planen:

Förskoleklass upp till åk 9 samt skolans fritidshem.

Ansvarig rektor:

Øyvind Eriksen

Giltighetstid:

2023-09-01 tom 2024-09-01

1. Syfte och bakgrund

Det råder ett absolut förbud mot att kränka, diskriminera eller trakassera barn och elever. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder. Syftet med en plan mot kränkande behandling är att barn och elever ska skyddas mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling. Planen beskriver enhetens systematiska arbete, för barn/elever, personal och vårdnadshavare.

Skollagen fastställer att alla skolformer ska arbeta målinriktat för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En plan för arbetet ska varje år beskriva verksamhetens mål och de åtgärder som planeras. Genomförandet av dessa åtgärder ska sedan utvärderas i efterföljande års plan. Skolverket anger att planen ska utgå från en kartläggning av nuläget, som beskriver risker och analyserar orsaker.

2. Vision och arbetssätt

S:t Olofsskolan bedriver ett målinriktat arbete för att främja elevers lika rättigheter, samt att motverka diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder eller annan kränkande behandling. Detta görs genom att alla pedagoger arbetar med likabehandlingsplanen i klassråd, elevråd, fritidsråd samt klassrumsundervisning. Pedagoger och elever samtalar om lämpligt/olämpligt språkbruk, känslor, trivselregler och värdegrundsfrågor.

Skolan har en nolltoleransgrupp som bedrivs av pedagoger. Gruppens arbete handlar om tryggheten på skolan, för alla. Elever och personal ska må bra på S:t Olofsskolan.

Gruppen träffas en gång i månaden och pratar om hur vi har det på skolan.

3. Kartläggning av risker

På S:t Olofsskolan finns det allt för många elever som upplever att skolan inte är tillräckligt bra på att förhindra utsatthet. En stor andel vet inte hur skolan jobbar med att förhindra utsatthet.

Var är vi?

Under vårterminen 2023 genomfördes en elevenkät med alla elever från förskoleklass till årkurs 9. Enkäten handlade om hur eleverna upplever sina skoldagar när det gäller trygghet, studiero och utsatthet för kränkande behandling. Enkäten var anonym. De yngre eleverna satt i mindre grupper eller en och en tillsammans med speciallärare eller skolkurator, de äldre eleverna satt i aulan där skolsköterska och skolkurator gick igenom frågorna och personal fanns med som stöd vid behov. Vår plan mot kränkande behandling utgår från resultatet som framkom genom enkäterna.

I enkäten framkommer att flera av eleverna har blivit utsatta för kränkande behandling och när de svarar på varför de tror att de har blivit utsatta svarar en stor andel att det bara var på skoj. Det framkommer även att eleverna tycker att det är ett hårt språk på skolan och vi behöver tydliga ramar kring vad som är accepterat och inte som vi alla hjälps åt med att hålla. Både de yngre och de äldre eleverna känner att det bara är vissa vuxna som ser och som säger ifrån när något händer, detta behöver vi arbeta med, alla elever ska känna sig sedda och trygga med alla vuxna på skolan.

Vi kan se ett behov av att arbeta med skojbråk, språkbruk, tystnadskultur och känslan av att vuxna inte ser och inte bryr sig.

Risk/riskområde	Underlag som identifierat risk (gärna flera källor)	Antagande om orsak(er)
Hot och våld Grovt och kränkande språkbruk	Elevenkät vt-23	Normalisering, ”det är bara på skoj”. Avsaknad av likvärdighet i agerande enligt konsekvenstrappan. Elever tar inte hjälp av vuxna i tillräckligt stor utsträckning, en form av tystnadskultur. Man ”golar inte”. Avsaknad av tillit till vuxna.
Elever upplever inte att all personal bryr sig.	Elevenkät vt-23	Omsättning av personal vilket leder till brist på relationsbygge. Omedvetenhet om hur jag som vuxen uppfattas och konsekvensen av detta. Avsaknad av samsyn. Elevers uppfattning om vad det innebär att bry sig varierar.

Vi ser att det finns fler utvecklingsområden när det gäller tryggheten på skolan men detta är de områden som vi har valt att fokusera på detta läsår.

4. Utvärdering av genomförda insatser

Hur blev det? Vi kan inte göra någon utvärdering av genomförda insatser då insatserna ska ske under kommande läsår.

Planerad insats	Resultat av insatsen	Utvärdering av insatsen

Utvärdering av planen mot kränkande behandling kommer att ske löpande under hela läsåret.

Elevenkäten kommer att genomföras på vårterminen varje läsår.

Trygghetsvandring kommer att ske vid ett tillfälle varje hösttermin.

En gång per månad går vi igenom Stella-anmälningar på EHT.

Skolsköterskan har hälsosamtal med eleverna där trygghet lyfts upp, hälsosamtal sker enligt årshjul.

5. Handlingsplan: mål och åtgärder

Vart ska vi?

Alla elever ska känna sig trygga i skolan.

Alla elever ska känna sig sedda av de vuxna i skolan.

Hur gör vi? Alla på skolan, både elever och vuxna, har ansvar för att arbetet för att nå målen genomförs. Rektor har huvudansvaret för att se till att man arbetar aktivt med planen på skolan.

Mål med åtgärden	Konkreta åtgärder	Effekter som vi vill uppnå med åtgärden	Hur uppföljningen ska ske • Ansvarig för åtgärden • Datum när åtgärderna ska vara genomförda
Att eleverna upplever att hot och våld minskar och att språkbruket har förbättrats. Eleverna upplever att personalen bryr sig i högre utsträckning.	APT: Gå igenom elevenkät och prioriterade områden. Tillsammans med personalen arbeta fram konkreta åtgärder. Presentera elevenkäten på ett åldersadekvat sätt och få eleverna delaktiga i det konkreta arbetet.	Tryggare skolgång. Samsyn hos personalen som ger en likvärdighet i hantering av situationer där hot, våld och dåligt språkbruk förekommer. Eleverna har tillit till fler vuxna.	Elevråd/klassråd löpande under läsåret. Elevenkät v-24 APT/Konferenser

6. Delaktighet

Alla klasser arbetar kontinuerligt med planen mot kränkande behandling under mentorstiden.

Vi strävar efter att skapa ett kollektivt ansvar i klasserna genom att synliggöra målen i planen mot kränkande behandling och vägen dit via gemensamma diskussioner och beslut.

Eleverna är delaktiga i klass- och elevråd där vi tillsammans utformar en lättläst version av planen mot kränkande behandling.

Varje klass har möjlighet att lämna synpunkter på åtgärder under upprättandet av planen mot kränkande behandling och på så sätt bidrar vi till att eleverna får en förståelse och inblick i hur demokrati fungerar.

All personal på skolan arbetar med planen mot kränkande behandling under APT-tid.

Vårdnadshavare görs delaktiga genom att planen mot kränkande behandling tas upp på föräldramöten och utvecklingssamtal, planen finns även tillgänglig på v-klass.

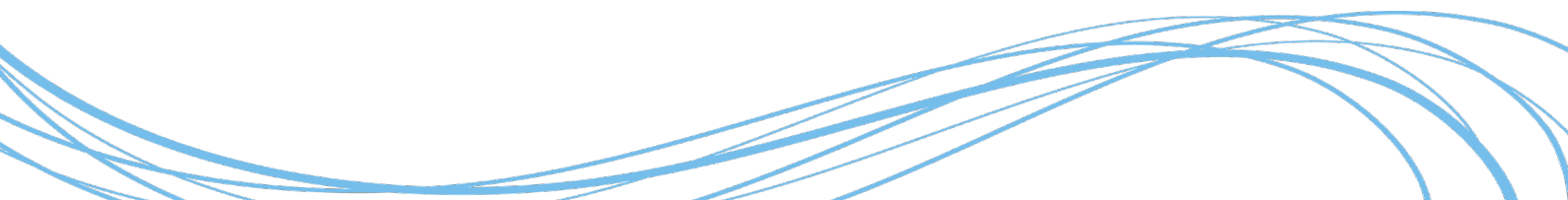
Vårdnadshavare har då möjlighet att kontakta rektor eller annan personal på skolan för att komma med synpunkter.

7. Förankring

Planen mot kränkande behandling ska ses som ett levande dokument som finns med som en stående punkt på APT, föräldramöten, utvecklingssamtal, elevråd och mentorstid. Vi vill att alla elever, personal och vårdnadshavare ska vara delaktiga i arbetet med planen.

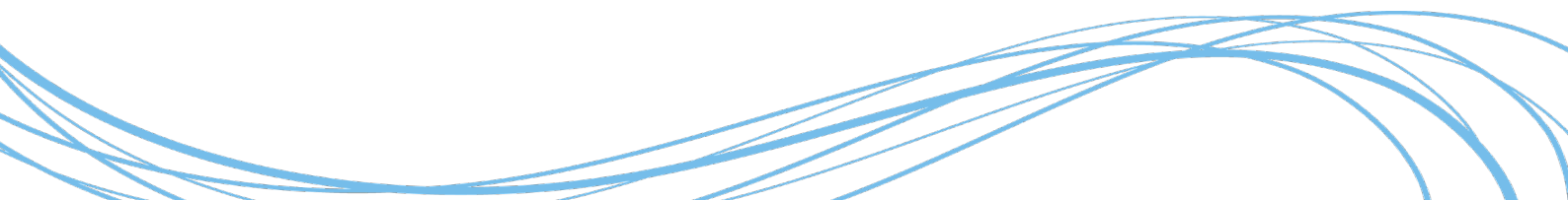
8. Rutiner för akuta situationer

Rutiner när elev kränker elev:

1. Den/de som upptäcker eller får vetskap om händelsen kontaktar klasslärare/mentor.
 2. Klasslärare/mentor kontaktar omgående utsedd kontaktperson(er) med fördjupad kunskap om kränkning, trakasserier och diskriminering.
 3. Föräldrar/vårdnadshavare kontaktas.
-

4. Skyndsam anmälan till Stella-systemet. Utöver anmälningsskyldigheten inträder också utrednings- och åtgärdsskyldighet.
5. En utredning utifrån händelsen påbörjas, där även förskolans atmosfär och skolans kultur ingår i kartläggningen.
6. I vissa situationer kan elevhälsan behöva kopplas in.
7. Upprätta tid för uppföljning och utvärdering.

Rutiner när vuxen kränker, trakasserar eller diskriminerar elev:

1. Rektor utreder och ansvarar för dokumentation, uppföljning och kontakt med barnets/elevens vårdnadshavare.
 2. Anmälan går vidare till huvudman och i vissa fall kontaktas fackliga representanter.
-

Bilaga: definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

- Kön

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till barns könstillhörighet, det vill säga tillhörande kvinnligt eller manligt kön. Även den som avser att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet omfattas av diskrimineringsgrunden kön.

- Könsöverskridande identitet eller uttryck

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

- Etnisk tillhörighet

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Skolan/förskolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

- Religion eller annan trosuppfattning

Skolan/förskolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddhism, ateism eller agnosticism.

- Funktionsnedsättning

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller begåvningsmässiga och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel- och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. *Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrande.*

- Sexuell läggning

Skolan/förskolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexuallitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

- Ålder

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

- särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om
- särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom att likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringssätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäligen tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäligen tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet *sexuella trakasserier* innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Anm.: Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan till exempel ske genom skolans regler, undervisning och läroböcker.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan/förskolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

• Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

• Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

• Främlingsfientlighet

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

• Homofobi

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.

